

פתיחה: כשאדם מסתכל על הר גבוה ורואה אותו מול עיניו, בעצם הוא מורכב מגרגרי חול זעירים. כל מאורע גדול מורכב מהרבה מאורעות קטנים. אם נשאל מדוע חרבה ביתר? או מדוע חרבה ירושלים? התשובה בחז"ל: דווקא על פרטים קטנים: על יתד של מרכבה חרבה ביתר (הרומאים נסעו בדרך ונשבר להם יתד של אחת המרכבות ולא הניחו להם לקצוץ עץ לתקן את היתד), על קמצא ובר קמצא חרבה ירושלים. מובן שלא רק מאורע זה הביא לחורבן, אבל הארועים הגדולים הגדולים החלו מפרטים קטנים. כלל גדול הוא במאורעות בתנ"ך שכל פרט המובא בהם יש לו ערך מכריע בהשתלשלות כולה. היום נלמד את פרק ב' במגילת רות, בו מתואר המפגש הראשון של בועז עם רות, הכרות שהמשיכה בנישואיהם ובהקמת בית דוד ומלך המשיח. המגילה מספרת את הארוע בפרטי פרטים, כל אחד מהם משמעותי ויש לו חלק בהשתלשלות כולה.

הפרק מתחיל בהצגתו של אדם נוסף במגילה:

קריאת פסוק א': **"ולנעמי מודע לאישה איש גיבור חיל ממשפחת אלימלך ושמו בעז"**.

מה ידוע על בועז?

קרוב משפחה ומודע לאלימלך, גדול הדור, שופט - י"א שהוא השופט אבצן - גיבור חיל

מה המיוחד במעלה זו?

עד שנכיר את האיש בדרכיו ובמעשיו, נותן לו הכתוב תחילה את התואר הכולל: **איש גיבור חיל**. כשם ש"אשת חיל" הוא התואר המקיף לאשה הכלולה במידותיה ובהליכותיה, המפורש במשלי, כן "איש חיל" הוא אחד מגדולי התארים שבתנ"ך לאיש המעלה. משמעותו של תואר זה מפורשת בתורה. כשיעץ יתרו למשה לבחור דיינים הוא נקב במעלותיהם: "ואתה תחזה מכל העם אנשי חיל יראי אלוקים אנשי אמת שונאי בצע", אך התורה מעידה על משה "ויעש ככל אשר אמר", ומהו? רק "ויבחר משה אנשי חיל", משמע שבשבח הזה נכללו כל המעלות שנקב יתרו, הכל כלול ב"אנשי חיל".

גם המלים הפשוטות לכאורה **"ושמו בועז"** מלמדות על צדקותו. בתנ"ך כתוב כל פעם על הצדיקים: "ושמו בועז", "ושמו שאול", ואילו הרשעים - קודמים לשמם: "גלית שמו", "נבל שמו". מדוע? השם מציין את מעשי האדם שבזכותם קנה את שמו. הצדיקים - אין ה"אני" שלהם קודם למעשים אלא הם עושים אותם רק כי הם מעשים טובים, אם כן שמם - "ושמו" - קודם לעצמם. ואילו הרשעים, כל מה שהם עושים - אפילו מעשים טובים - עושים לטובת עצמם וכדי להגדיל כבוד עצמם, ולכן הם קודמים לשמם (כמו: "גלית שמו").

כשהכתוב אומר "ושמו בועז" - פירושו שהיה מיחידי הסגולה, כל מעשיו נבעו מטוהר נפשו, לא היתה בהם כל פניה ושמו הלך לפניו במעשיו הטובים.

סגולה זו של סילוק האני הפרטי וחשבונותיו הקטנים הלא היא גם בראש סגולותיה של רות, כמו שבולט בפרק א', כאשר סרבה להפרד מחמותה וכמו שרואים בהמשך הפרקים. ואכן בפרק ג' פס' י"א - מכנה בועז את רות "כי אשת חיל את".

הרי ששני אנשי סגולה אלו, בועז ורות, היו דומים זה לזה בתואר ובמעלה ומשרשם עלה וצמח האדם השלם. ואמר על כך המדרש: "אמר רבי אבהו, ענק נושא ענקית- מה הם מעמידים? גיבורי חיל" (מבחינתנו, במשמעות הרוחנית של הדברים) "בועז נושא את רות, מה הם מעמידים - דוד". דוד מתואר בספר שמואל: "יודע נגן, וגבור חיל ואיש מלחמה ונבון דבר ואיש תואר וה' עמו", כל התכונות מפורשות במדרש כמעלות רוחניות: יודע נגן - במקרא, גיבור חיל - במשנה, איש מלחמה - שידוע לישא וליתן במלחמתה של תורה, ונבון דבר - במעשה הטוב, ואיש תואר - בתלמוד, וה' עמו - הלכה כדבריו.

ש. מה הכוונה גיבור חיל? איזהו גיבור? במה התבטאה גבורתו?

ת. הכובש את יצרו.

בועז כבש את יצרו ולא התחתן עם רות מיד אלא לאחר בירור הדברים בבית הדין.

כל חיי האדם הם מלחמת היצר, גם אצל בועז היתה מלחמה בקרבו אם לשאת מיד את רות או לחכות להיתר מבית הדין. גם אצל רות רואים את המלחמה וההתמודדות של האדם מהנפילה ועד התקומה, שהלא רות באה מהמקום השפל ביותר - מבנות לוט שמוצאן בסדום ועשו מעשה מכוער ויצא מהן מואב, והיא הגיעה עד השלימות הרוחנית ולהיות אשת חיל. וגם דוד המלך שתחילתו נפילה, והיה מוזר לאחיו ונכרי לבני אמו, ועבר נסיונות רבים בחייו וזכה להגיע לשלימות הרוחנית, וכך סיפור המגילה הוא **אות וסימן למין האנושי שלאחר כל שקיעותיו הוא עוד יגיע לנוגה הזריחה. זוהי ההקדמה ללידת דוד המלך וללידת המשיח.**

ש. מה עוד ידוע על בועז לפי פסוק זה?

ת. הוא קרוב משפחה של נעמי, מודע - קרוב, מצד אלימלך, וכן שהיה איש גיבור חיל. כיצד היה בועז קרוב לאלימלך? רש"י אומר שאלימלך, שלמון אבי בועז, אבי נעמי וכן אח נוסף המוזכר בפרק ג', ונלמד עליו בהמשך (שמו - ו"א כינוי - פלוני אלמוני, הגואל, כלומר מי שהיה צריך לגאול את רות - להתחתן איתה ולרשת את הנחלה שהיתה של אלימלך) - כל אלו היו בנים של נחשון בן עמינדב. זאת אומרת אלימלך הוא דוד של בועז ודוד של נעמי, נעמי ובעז הם בני דודים.

ש. מדוע מוזכר בפסוק קרבתו לאלימלך? - להראות את יחוסו של אלימלך, שלא הועילה לו זכות אבותיו כשיצא מא"י לחו"ל.

ועוד, שאלימלך אמר "אלי תבוא מלכות", והיה ראוי, והלך למואב כי ראה שעתידיה מלכות ישראל לצאת ממואב (ברוה"ק), ולא הועילה לו השתדלותו, ואילו בועז שלא השתדל לכך, ולהיפך כמו שנלמד בפרק ג', ידע שיש מי שקודם לו להתחתן עם רות - הגואל - והציע לו את השידוך - ממנו יצאה המלוכה. מכאן רואים שרצון ה' הוא המוביל את המאורעות ולא ההשתדלות החיצונית.

גם שמו מעיד על מעלתו - בו עוז ותעצמות, וכל הפרק כעת מתאר את גדולתו, לצד גדולתה של רות.

אם בועז כה גדול וצדיק, מדוע הזניח את נעמי ורות ולא יצא לקראתן וסייע להם מעצמו, עד שנעמי הגיעה למצב כה קשה שמכרה את השדה ולא היה להן מה לאכול?

מכיוון שהמדרש מספר שבאותו יום שהן הגיעו מתה אשתו של בועז, ובדאי היתה נפשו עגומה עליו והיה עסוק בהספדו, ובמלאת השבוע אכן בא לשדהו. גם אח"כ כאשר ראה שהן מעדיפות להסתמך על מתנות עניים ולא פונות אליו, אל הדוד העשיר והצדיק, כיבד את רצונן ותמך בהן רק בסתר ובערמה כמו שנלמד בהמשך.

פסוקים ב' - ג':

"ותאמר רות המואביה אל נעמי אלכה נא השדה ואלקטה בשיבולים אחר אשר אמצא חן בעיניו, ותאמר לה לכי בתי. ותלך ותבוא ותלקט בשדה אחרי הקוצרים ויקר מקרה חלקת השדה לבועז אשר ממשפחת אלימלך".

עכשו עובר הכתוב לספר כיצד הלכה רות והתגלגלה דווקא לשדהו של בועז.

עם בואן לארץ רוצה נעמי לצאת ללקוט שבולים בשדות, ורות המופתעת שואלת אותה לאן פניה מועדות? מסבירה לה נעמי, כי הקב"ה חייב את בעלי השדות בתקופת הקציר להותיר עבורם מתנות בשדה, ומתנות אלו הולכת היא ללקוט. וכאן היא מסבירה לה את ההלכות: אם נפלו מידי הקוצר שבולת או שתיים - מותר ללקוט, וכן אם שכח אלומה עליו להותיר אותה בשדה. סבורה היתה נעמי לצאת בעצמה, אך רות לא רוצה להיות לטורח ולמשא על נעמי ומציעה לה ללכת ללקוט שבולים בשדה. היא העדיפה לצאת בעצמה כי נעמי מוכרת לכולם ואילו היא זרה, נכריה, ולא יהיו לה בושות ואי נעימות כמו לחמותה. שתיהן מעונינות להמנע מפניה לקרובן העשיר והנאה ממתנתו, מתנת ב", ומעונינות לקבל מזון מידי הקב"ה ע"י מתנות עניים. לא בקלות הסכימה נעמי לקבל את ההצעה הנדיבה, אלא שרות התעקשה עד שקיבלה את הסכמתה. נשים לב למלים של נעמי: "לכי בתי" - אני דואגת לך כבת, ורוצה את טובתך. וכן רצתה לעודד אותה, את רות הזרה והבודדה.

הולכת רות לדרכה, "ותלך ותבוא" - רש"י לומד מכאן שרות עשתה לה סימנים וציונים בדרכים כדי שתדע איך לחזור מהשדה מיד לעיר. רות היתה חכמה וחשבה את צעדיה, היא ידעה שאם תתחיל מיד ללקוט ותמשיך הלאה לאורך השדה, תצטרך לחזור עם שק מלא את כל הדרך חזור עד העיר, לכן הלכה מיד לסוף השדה ומשם התחילה ללקוט, ואז המשיכה חזרה לכיוון העיר.

היא הלכה מאחרי הקוצרים - בעוד שכל העניים עמדו לפני הקוצרים והמתינו שיפלו שבולים למען יוכלו לחטוף אותן, היתה רות הולכת מאחוריהם, יש בהתנהגותה עדינות נפש וצניעות שלא עמדה לפני הקוצרים שיתבוננו בה.

"ויקר מקרה חלקת השדה לבועז" - קרה מקרה שבדיוק באה לשדה של בועז. מובן שאין זה מקרה סתם, זה רצון ה', כל פעם שכתוב בתנ"ך מקרה או שה' נקרה לנביא - זה ע"י מלאכים. מלאך פרושו שליח, גם פה נשלחה רות דווקא לשדה בועז לא במקרה אלא בשליחות ההשגחה.

בועז מגיע אל השדה ומשוחח עם הנערים:

פסוקים ד' - ז : "והנה בועז בא מבית לחם ויאמר לקוצרים ה' עמכם ויאמרו לו יברכך ה'. ויאמר בועז לנערו הניצב על הקוצרים: למי הנערה הזאת? ויען הנער הניצב על הקוצרים ויאמר: נערה מואביה היא השבה עם נעמי משדי מואב. ותאמר אלקטה נא ואספתי בעומרים אחרי הקוצרים ותבוא ותעמוד מאז הבוקר ועד עתה זה שבתה הבית מעט"

והנה - מלת חידוש, שינוי מהמצב הקודם: אחרי כמה ימי העדרות מפאת אבלו הוא בא לשדה, לפי ההלכה אין פונים לאבל עד שהוא פותח בדברים, ולכן המתינו הנערים עד שהוא יפתח תחילה.

ברכתו של בועז - ה' עמכם - והם עונים ג"כ עם הזכרת שם שמים - יברכך ה'. בועז ובית דינו התקינו לשאול את שלום חברו בשם ה', כדי שיהיה שם שמים מורגל בפיהם. זהו אחד משלושה דברים שגזרו בי"ד של מטה והסכימו עמהם בית דין של מעלה. הרעיון מאחורי התקנה היה לרומם את ישראל שהיו בתקופת ירידה רוחנית, שפוט השופטים, בה היתה ירידה מוסרית. תחילת התיקון היתה להשריש בהם את שם שמים ע"י נוסח הברכה. קביעת ההלכה גרמה לבועז שמחה של תורה, לכן נאמר "והנה" - לשון שמחה.

בועז שואל את נערו: "למי הנערה הזאת?" רש"י שואל: "וכי דרכו של בועז לשאול בנשים? אלא דברי צניעות וחכמה ראה בה, שני שבלים לקטה, שלושה אינה לקטה, והיתה מלקטת עומדות - מעומד, ושוכבות - מיושב, כדי שלא תשחה" (תתכופף). רות בלטה בצניעותה ובהתנהגותה ובועז שם לב לכך.

סיבה נוספת מדוע התעניין ושאל מי היא: הוא הבין שאם בדיוק היום הוא הזדמן לשדה והיא הזדמנה - סימן שבא בשבילה ע"י השגחה פרטית. בדומה לכך מספרת הגמרא על האמורא רבא שפעם בא לביתו עני, ורבא רצה לתת לו אוכל ואמר לו: במה אתה סועד? א"ל: בתרנגולת פטומה ויין ישן (כלומר שהיה מנהגו בעבר בסעודה כה מפוארת). ובאה אחותו של רבא והביאה לו תרנגולת פטומה ויין ישן, אמר רבא: קום אכול. כלומר רבא הבין שאם בדיוק עכשו באה אחותו לבקרו והביאה מתנה יקרה זו - זה עבור העני. אף כאן אמר בועז: לטובתה של זו באתי. לכך שאל: "למי הנערה הזאת?" "וען" - הנער עונה בקול רם, "הניצב על הקוצרים" - עמד במקום גבוה ובולט כדי שכל הנערים ישמעו, כ"כ רצה למנוע את נישואי בועז ורות.

תשובתו של הנער: "נערה מואביה היא השבה עם נעמי משדי מואב, ותאמר אלקטה בעומרים אחרי הקוצרים..." האם הוא מתכוון לשבח את רות או לגנותה?

המפרשים נחלקו בהסבריהם. יש שפרשו תשובה זו לגנאי: רצה הנער להניא את בועז מלשאתה לאשה ואמר שהיא נערה - ואילו בועז זקן, והיא מואביה וטרם התפרסם הדין שמואביה מותרת לבוא בקהל (מואבי ולא מואביה), ובכלל המואבים הם צרי עין והיפך מדמותו הנדיבה של בועז, וכי תמו נערות יהודיות? ומה שבאה לישראל - כי היא שבה עם נעמי, לא רצתה להפרד ממנה. ויש מפרשים את הדברים לשבח: הנערה מואביה, נערה וראויה להוליד, וכיוון שמתו בניו של בועז ראוי שישא נערה. ו"מואביה" - אין לך לחוש מההלכה שלא יבוא מואבי בקהל ה', כי התחדשה הלכה שרק מואבי אסור ולא מואביה, והתגירה לשם שמים ולכן שבה עם נעמי אעפ"י שהיא עניה ובחוסר כל ואין לה ממנה טובת הנאה. ועוד, הנער הסביר שעכשיו היא שבה ממואב ולכן טרם נלקחה לאשה, אבל לא בגלל שאינה ראויה. ניכר בכל הליכותיה שהיא בת טובים ואך לא מכבר ירדה מנכסיה, לא כמו עני ותיק שחוטף כל הזמן אוכל. ואך בגלל שרק עתה באה ממואב ועוד לא מוכרת.

"ותאמר אלקטה בעומרים..." ממשיך הנער ומשבח את רות שבאה ללקוט לפי ההלכה את העומרים והיא עומדת מאז הבוקר ועד עתה - חרוצה וזריזה. "ועד עתה זה שבתה הבית מעט" - היא לא לקטה הרבה אלא מעט להשיב הביתה, כי ברוב הזמן גם סייעה לקוצרים לערום עומרים, כדי לא לחוש שמקבלת מתנת חנם.

ויש רמז בדברים, שהיא תשב בבית מעט, כי בקרוב תתחתן ותלך לבית אחר.

בועז נפעם מאישיותה של רות ופונה אליה:

פס' ח' - י"ד. ח' ט': "ויאמר בועז אל רות: הלא שמעת בתי אל תלכי ללקוט בשדה אחר וגם לא תעבורי מזה וכה תדבקין עם נערותי. עיניך בשדה אשר יקצורון והלכת אחריהן הלא ציויתי את הנערים לבלתי נגעך וצמית והלכת אל הכלים מאשר ישאבון הנערים". בועז אומר לרות: הלא שמעת את כל השבחים שהנער אמר, אל תחשבי ששאלתי מי את כי עיני צרה בעניים הבאים ללקוט, להיפך - אל תלכי ללקוט בשדה אחר, אל תשני את מנהגך הטוב שהנער תאר שאת מלקטת מאחרי הקוצרים, אל תעברי ממנהג זה, ואפילו אם יהיה לך די מחסורך אל תעברי מזה, רמז לה שאצלו תמצא מנוחה. פס' ט': - "עיניך בשדה אשר יקצורון" - שתסתכל רק בשדה אשר יקצורון ולא לצדדים ואז לא יגרם לנערים הרהור עבירה ביחס אליה, ומצד שני גם לנערים ציויתי לבלתי נגעך, ולכן אני מצווה שאם תצמאי אל תלכי אל הקוצרים אלא תלכי למים שהם שאבו.

יש מסבירים שהנערים היו מביאים מים טובים מברא מים חיים בבית לחם, ומכיוון שהיה טורח רב בשאיבה היו מתירים רק לנערים העובדים לשתות מהם, ואילו הנערות הלוקטות שתו ממי הבורות בסביבה שנשאבו עבורם והובאו לשדות בקלות יתירה. אך לרות התיר בועז לשתות מהמים המשובחים אשר שאבו הנערים לעצמם.

חז"ל הסבירו את דברי בועז לרות מעבר למשמעותם הפשוטה גם כדברי הדרכה לנערה הבאה להצטרף לעמ":

"אל תלכי ללקוט בשדה אחר" - השמרי לא לעבוד אלוקים אחרים.

"וגם לא תעבורי מזה" - הקפידו לקיים את המצוות בנוי וביופי, כנאמר "זה קלי ואנוהו".

"וכה תדבקין" - השיגי את הדבקות המוחלטת בבורא עולם, כנאמר: "ואתם הדבקים בה' אלוקים חיים כולכם היום"

"וכה תדבקין עם נערותי" - התקרבי אל הצדיקים שנקראים נערות ואל עמי" שנקרא נער, שנאמר "כי נער ישראל ואוהבהו".

ואם תעשי את כל זה, אז עתידים לעמוד ממך צדיקים מיושבי הסנהדרין...

תגובתה של רות להצעתו של בועז:

פס' י': "ותפול על פניה ותשתחו ארצה ותאמר אליו: מדוע מצאתי חן בעיניך להכירני ואנכי נכריה"

רות הזרה והבודדה נרגשת שזכתה לידידות נפשית שכזאת, "להכירני" - מלה שהיא ביטוי ליחס פנימי היוצא מן הלב.

ניתן ללמוד מתגובתה הכרת הטוב, שהשתחוותה מגודל הכרת הטוב על שרוצה להיטיב עמה.

עונה לה בועז:

פס' י"א: "ויען בועז ויאמר לה הוגד הוגד לי כל אשר עשית את חמותך אחרי מות אישך ותעזבי אביך ואמר וארץ מולדתך ולכי אל עם נאשר לא ידעת מתמול שלשום. ישלם ה' פעלך ותהי משכורתך שלמה מעם ה' אלקי ישראל אשר באת לחסות תחת כנפיו".

לשמע דברי הענווה של רות שאינה מבינה מדוע זכתה ליחס טוב אליה, מדגיש לה בועז במלים קצרות את גדולת מעשיה.

ש. מהם המעשים שהוא אומר שעשתה?

ת. עזבה אמה ואמה וארץ מולדתה ובאה לחסות בצל ה'.

ש. את מי המלים מזכירות לנו? מי עוד עזב ארצו ומולדתו...

כאברהם אבינו בשעתו עזבה גם היא את מולדתה ואת בית אביה והלכה לנכר. אברהם הלך ע"פ צו אלקי והבטחות גדולות לוווה בדרכו, ובכל זאת צוין הדבר לגדולתו, ונסיונו זה התפרסם לנצח. רות הלכה מתוך התעוררות פנימית ובלי שום תקווה ותוחלת, המקילות על צעדיו של האדם ומעודדות את רוחו בצר לו. רות היתה מסוגלת להשליך אחרי גווה את הכל, בלי לדרוש שום דבר תמורת קרבנה. ולשם מה עשתה כל זאת? כדי לגמול חסד עם חמותה, אעפ"י שבדרך העולם אין זיקה וקשר נפשי עם החמות, ומכל שכן לאחר מות הבעל.

ובועז ממשיך: "ישלם ה' פעלך ותהי משכורתך שלמה" - מדוע יש פה כפל ברכה?

1. לא רק שישלם ה' שכרך אלא שיקרה לך משהו מיוחד, שמשכורתך תהיה שלמה, וכמו שאמרו חז"ל: "אל תקרי שלמה אלא שלמה", כלומר יש במעשייך שלמות אנושית כה גדולה, עד שראויה את שיקום ממך האדם השלם ביותר, הלא הוא שלמה.

"אשר באת לחסות בצל כנפיו" - להתגייר.

2. ומסבירים: רות עשתה חסד עם נעמי, חסד הוא מהדברים שאדם אוכל פירותיהם בעוה"ז והקרן קיימת לו לעוה"ב, ולכן: על החסד שגמלת עם חמותך - "ישלם ה' פעלך", תאכלי הפירות בעוה"ז, "ותהי משכורתך שלמה" - הקרן ישאר שלם בעוה"ב מעם ה' אלקי ישראל, שתזכי לחסות בצל כנפיו ולחזות בנועם ה' ולבקר בהיכלו.

רות עונה ברוב ענוה:

פס' י"ג: "ותאמר אמצא חן בעיניך אדוני כי נחמתני וכי דברת על שפחתך ואנכי לא אהיה כאחת שפחותיך" - כלומר היא מודה לו על דברי העידוד והנחמה, היא הרגישה חיזוק רב בדבריו, ועדיין לא חשה עצמה כמי שמגיעים לה השבחים המיוחדים ואמרת שאינה ראויה להיות אפילו כאחת משפחותיו.

עונה לה בועז:

פס' י"ד:

"ויאמר לה בועז לעת האוכל גושי הלום ואכלת מן הלחם וטבלת פתך בחומץ ותשב בצד הקוצרים ויצבוט לה קלי ותאכל ותשבע ותותר".

נשים לב למלה לה - ויאמר לה - אין פה מפיק - כאילו כתוב "ויאמר לא", אומר המדרש: "חס ושלום, אין את מן האמהות (השפחות) אלא מן האמהות".

"גושי הלום" - תתקרבי לכאן, עתה כשהקוצרים אוכלים, ואכלי עמנו, וטבלת פתך בחומץ - למדו מכאן שהחומץ (אכילת דברים חמוצים) יפה לשרב (מתאים לימים חמים). אך היא בענוותה לא באה לשבת בראש לצידו, אלא ישבה בצד הקוצרים והוא **צבט** לה - הושיט (רש"י) או נתן (אב"ע) לה מהלחם הקלוי. אין זה כמות כה גדולה, אך אצל רות - "ותאכל ותשבע ותותר" - התקיים בה המאמר: "צדיק אוכל לשובע נפשו ובטן רשעים תחסר". "נראים הדברים ששרתה הברכה במעיה של אותה צדקת".

****** בשלושה מלים אלו - "ותאכל ותשבע ותותר" - יש תפיסת עולם שלמה על אכילתם של הצדיקים והרשעים. הצדיק אוכל כדי לחיות, האוכל הוא רק אמצעי עבורו לעבודת ה', ואילו הרשע חי בשביל לאכול. ממילא הרשע תמיד רוצה לאכול אכילה כדי לקיים את נפשו. רות הצדקת המגלמת בכל הליכותיה את השלימות האנושית, אוכלת כמה שאוכלת מהקלי והיא שבעה ואף מותרה, כדי להנות את חמותה.

פס' ט"ו - י"ז: "ותקם ללקט ויצו בועז את נעריו לאמר גם בין העומרים תלקט ולא תכלימוהו. וגם של תשלו לה מן הצבתים ועזבתם ולקטה ולא תגערו בה. ותלקט בשדה עד הערב ותחבוט את אשר לקטה ויהי כאיפה שעורים. ותשא ותבוא העיר ותרא חמותה את אשר לקטה ותוצא ותתן לה את אשר הותירה משבעה".

גם אחרי כל הכבוד שעשה לה בועז, רות קמה ללקט שבולת לשבולת, הכבוד והתהילה אשר ניתנו לה לעיני כל הניצבים, לא העבירה על דעתה ועל מידותיה. ויש פה גם לשון של זריזות - "ותקם" - כמו שכתוב "ותקם בעוד לילה".

מהציווי של בועז לנעריו לא להכלימה, ניכר שהבריות לא נהגו כבוד מרובה בעניים, ובעז הוצרך כמה פעמים להזהירם לא להכלימה.

רות כ"כ לא רצתה לקבל מתנת חינם, שבעז צריך להערים עליה, ומצווה עליהם "שול תשולו לה מן הצבתים" - תפילו עמרים קטנים, ערימות קטנות, שיהיו נראים כשכחה השייכת לעניים.

"ותלקט בשדה עד הערב" - שוב הדגשה על חריצותה ועמלה עד הערב. "ותחבוט את אשר לקטה" - הכתה עליה כדי להפריד את המוץ שהתבואה תהיה יותר קלה ותוכל לשאתה לעיר. הכמות שנתרה היתה כאיפה שעורים - כמות די רבה.

מגילת רות / פרק ב' פס' א' - י"ח

"למה קורין מגילה זו בחג השבועות?
שמגילה זו כולה חסד והתורה כולה חסד,
שנאמר: "ותורת חסד על לשונה", וניתנה
בחג השבועות.

מגילה זו אין בה לא טומאה ולא טהרה
ולא איסור ולא היתר, ולמה נכתבה?
ללמדך כמה שכר טוב לגומלי חסדים.

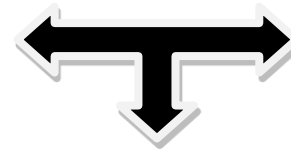
מסרים והלכות בפסוקים

- כל הפרטים הקטנים הם חלק מההשתלשלות כולה.
- אין מקרה כלל, הכל בהשגחה פרטית.
- רצון ה' הוא הקובע ולא ההשתדלות.
- לא להנות ממתנות בשר ודם.
- יהא אדם מברך את חברו בשם ה'.
- גמילות חסדים - אדם אוכל פירותיהם בעוה"ז והקרן קיימת לעוה"ב.

רות - יצא ממנה דוד שריווה לה'
בשירות ותשבחות

"אשת חיל" (ג', י"א) - התואר המקיף
לאשה הכלולה במידותיה ובהליכותיה.
בראש סגולותיה של רות - סילוק האני
הפרטי וחשבונותיו הקטנים, דאגה
מוחלטת לחמותה.
היא באה משבט שנאסר לבוא בקהל
והתרוממה לשלמות האנושית.

חסדה של רות: _____
צניעותה של רות: _____
חכמתה: _____
הכרת הטוב: _____
ענווה: _____
אכילתה: _____

בועז - בו עוז ותעצמות

איש גיבור חיל - כל המעלות כלולות
בתואר זה. גיבור הכובש את יצרו.
"שמו בועז" - האני לא מצורף
למעשיו, מעשיו נובעים מטוהר נפשו
וקודמים לעצמו.

חסדו של בועז - התיחסותו לרות:

מנהיגותו בראש הסנהדרין:
